BIULETYN GAZOWY

LIGI OBRONY POWIETRZNEJ i PRZECIWGAZOWEJ

MIESIĘCZNIK

PRENUMERATA W KRAJU: ROCZNIE 4 ZŁ., ABONAMENT ZAGRANICĄ: ROCZ. 5 FR. SZW.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 8500.

Rok IV-ty **Warszawa, czerwiec 1933 rok** **№ 6-ty**

TREŚĆ NUMERU 5-go: Organizacja Obrony Przeciw-Lotniczo - Gazowej: Niemcy, Sowiety, Francja, Italja, — Technika Obrony Przeciw - Lotniczo - Gazowej: Wiadomości Techniczne z Sowietów. — Dział Lekarski.

ORGANIZACJA OBRONY PRZECIW - LOTNICZO - GAZOWEJ

NIEMCY

Zupełna reorganizacja cywilnej obrony powietrznej

Berliner Börsen Zeitung, 12 maja 1933
Der Tag, Berlin, 30 kwietnia 1933
Kreuz - Zeitung, Berlin, 21 maja 1933
Luftschutz - Rundschau, 15 maja 1933

Wydana, dnia 29 kwietnia b. r., odezwa ministra lotnictwa Göringa, który jest jednocześnie premjerem pruskim, oznajmia utworzenie jednolitej organizacji obrony powietrznej ludności cywilnej, na terenie całej Rzeszy Niemieckiej. Organizacje, pracujące dotychczas w tej dziedzinie, przestają automatycznie istnieć i mogą wejść pod pewnemi warunkami do nowego związku, jako jego oddziały.

Nowa organizacja opiera się w pierwszym rzędzie na wszechmożnych obecnie i zalegalizowanych przez Hitlera związkach wojskowych. Kierownictwo spoczywa wyłącznie w rękach prezydjum zarządu, zamianowanego przez ministra lotnictwa Göringa. Jeżeli przypomnimy w tem miejscu, że przeprowadzenie akcji OPLG w Niemczech jest agendą państwową, należącą do ministerstwa spraw wewnętrznych, a wykonanie poruczone jest władzom policyjnym, że prywatna inicjatywa dotychczasowych związków i organizacyj obrony powietrznej mogła się rozwijać jedynie w kierunku propagandy, uświadomienia i szkolenia ludności, wówczas zrozumiemy cel tej ostatniej reorganizacji. Oznacza ona ujęcie całokształtu obrony powietrznej w ręcę państwa, przy jednoczesnej centralizacji, i nadaniu wszelkim zarządzeniom nowego związku charakteru rozporządzeń ministerjalnych.

Ta główna zasada skupienia całej odpowiedzialności i władzy w jednym ręku uznaje jednak jeden wyjątek, a mianowicie: przemysł. Obrona przemysłowa pozostaje autonomiczną. Jeżeli chodzi o przeprowadzenie jej zarządzeń na terenie zakładów, pozostawiono całą jej dotychczasową organizację i powołano do prezydjum nowego Związku przedstawiciela Państwowego Związku Przemysłu Niemieckiego.

Prezesem Państwowego Związku Obrony Powietrznej. został mianowany generał w st. sp. Grimme. Był on komendantem obrony powietrz-

nej Niemiec podczas wojny światowej. Wiceprezesem został mianowany major w st. sp. Waldschmidt, który podczas wojny światowej pełnił funkcje szefa oddziału obrony powietrznej kraju przy naczelnem dowództwie armji.

Jednocześnie zostali mianowani kierownicy Związku na poszczególne kraje Rzeszy:

W Prusach Wschodnich: dyrektor straży pożarnej Rumpff.

Na Śląsku: dyrektor Poogtowia Technicznego Berger.

W Berlinie: Loeper, major w st. sp.

W Saksonji: Kramer, dyrektor ministerjalny.

W Bawarji: Dr. Braun.

W wywiadzie z przedstawicielem Kreuz-Zeitung, wiceprezes Waldschmidt udzielił następujących informacyj, dotyczących planów Związku na najbliższą przyszłość:

1. Organizacja centralnego wyszkolenia instruktorów.

2. Budowa wzorowych schronów w każdym okręgu obrony.

3. Przystosowanie organizacji obrony do terytorjalnego podziału na inspektoraty i obwody policyjne.

4. Przeprowadzenie systemu alarmowego. Wydanie instrukcji alarmowej.

5. Uświadomienie całego społeczeństwa i wciągnięcie jaknajszerszych mas do czynnej współpracy w OPLG.

Poniżej podajemy statut Związku i odezwę jego Prezydjum.

Statut Państwowego Związku Obrony Powietrznej (Reichsluftschutzbund (RLB))

§ 1.

Nazwa i siedziba Związku.

Stowarzyszenie „Państwowy Związek Obrony Powietrznej” (RLB) ma swoją siedzibę w Berlinie.

§ 2.

Zadania Związku.

1. Zadaniem Związku jest przekonanie narodu niemieckiego o konieczności obrony powietrznej oraz pozyskanie każdego obywatela do czynnej współpracy w dziedzinie samoobrony.

2. Specjalnem zadaniem Związku jest przeprowadzenie w ramach ustawy koniecznych zarządzeń w następujących dziedzinach:

a) uświadomienie i propaganda idei obrony powietrznej wśród ludności cywilnej,

b) przygotowanie i przeprowadzenie samoobrony ludności cywilnej,

c) uzupełnienie stanu osobowego obrony powietrznej.

3. Wszystkie zasadnicze uchwały i zarządzenia wymagają zgody Komisarza Lotnictwa Rzeszy.

§ 3.

Rok urzędowy.

Rok urzędowy rozpoczyna się z dniem 1 kwietnia i trwa do 31 marca.

§ 4

Członkowie Związku.

Do Związku należą:

1. Członkowie zwyczajni.

Członkami zwyczajnymi mogą być tylko oddziały krajowe. Oddziały krajowe są to zarejestrowane stowarzyszenia, które obejmują oddziały miejscowe pewnego obszaru, o ile oddziały miejscowe, przyczyniają się stosownie do statutu, do rozwoju Związku, i o ile oddziały krajowe są zatwierdzone przez prezydjum Związku.

2. Członkowie mianowani przez Komisarza Lotnictwa Rzeszy.

3. Członkowie honorowi.

§ 5.

Przystąpienie do Związku.

1. Członkowie zwyczajni:

a) Podanie o przyjęcie należy kierować na piśmie do Prezydjum, które wyłącznie decyduje o jego przyjęciu lub odrzuceniu.

b) Oddziały krajowe mogą zostać przyjęte na członków tylko w tych wypadkach, kiedy statuty ich odpowiadają statutowi wzorowemu, opracowanemu przez Prezydjum.

2. Członkowie mianowani przez Komisarza Lotnictwa Rzeszy.

Członkowie, którzy mają zostać mianowani przez Komisarza Lotnictwa Rzeszy, mogą to być osoby fizyczne lub prawne, zostają przez Komisarza zaproszeni do przystąpienia do Związku. Ich prawa i obowiązki zostają określone przy przyjęciu przez Komisarza. Nie mają oni żadnych praw do majątku Związku.

3. Członkowie honorowi.

Członkowie honorowi zostają mianowani przez Prezydjum na wniosek Rady Prezydjalnej i otrzymują dekret nominacyjny. Nominacja ich wymaga zatwierdzenia przez Komisarza Lotnictwa Rzeszy.

§ 6.

Wystąpienie członków.

1. Członkowie występują:
a) przez deklarację wystąpienia,
b) przez utratę zdolności prawnej,
c) wskutek śmierci,
d) przez likwidację,
e) przez wykluczenie.
f) przez utratę praw obywatelskich.

2. Występujący członkowie tracą wszelkie prawa do majątku Związku, natomiast ich zobowiązania z tytułu dawnego członkowstwa pozostają nadal w mocy.

§ 7.

Wystąpienie ze Związku.

Wystąpienie przez pisemną deklarację jest dopuszczalne tylko w końcu roku urzędowego. O ile deklaracja nie została doręczona, najpóźniej do 1-go stycznia do biura Związku, ważność wystąpienia liczy się od końca następnego roku urzędowego.

§ 8.

Wykluczenie ze Związku.

1. Prezydjum może uchwalić wykluczenie członków jeżeli:

a) Członkowie szkodzą powadze lub interesom Związku,

b) Członkowie dopuszczają się przekroczeń w stosunku do statutów Związku, względnie do przepisów Prezydjum.

2. Odwołanie od uchwały wykluczenia do Prezydjum Związku jest dopuszczalne w terminie 4-tygodniowym. Odwołanie nie posiada mocy odroczenia uchwały. Odwołanie się do sądu w sprawie powodów wykluczenia jest niedopuszczalne.

§ 9.

Oddziały krajowe i miejscowe.

1. Prezydjum ustanawia podział Związku na oddziały krajowe. Kierownicy oddziałów krajowych muszą być zatwierdzeni przez prezesa.

2. Oddział krajowy składa się z oddziałów miejscowych, których członkami są mieszkańcy danego obwodu.

3. Oddziały krajowe są stowarzyszeniami rejestrowanemi pod nazwą „Państwowy Związek Obrony Powietrznej, Oddział Krajowy (tu następuje nazwa okręgu)" („Reichsluftschutzbund, Landesgruppe X e. V.").

Oddziały miejscowe nie potrzebują być stowarzyszeniami rejestrowanemi. Jeżeli chcą one posiadać prawa, przysługujące osobie prawnej, muszą one w tym wypadku posługiwać się formą przepisaną dla stowarzyszeń zarejestrowanych. Ich nazwa brzmi: „Państwowy Związek Obrony Powietrznej, Oddział Miejscowy" („Reichsluftschutzbund, Ortsgruppe X e. V." względnie bez e. V.).

4. Oddziały krajowe, jak również ich oddziały miejscowe podlegają kontroli Prezydjum w sprawach dotyczących ich działalności w dziedzinie obrony powietrznej i są obowiązane stosować się do jego zarządzeń.

5. Oddziały krajowe są obowiązane:

a) przestrzegać statutów Związku i zarządzeń Prezydjum,

b) przedkładać do zatwierdzenia wszelkie zmiany swych statutów przed ich rejestracją. Zgłoszenie do rejestracji jest dozwolone dopiero po zatwierdzeniu przez Prezydjum.

6. Utrzymanie kontaktu z centralnemi władzami Rzeszy przez oddziały krajowe jest dopuszczalne jedynie za pośrednictwem Prezydjum Związku. Utrzymywanie kontaktu z centralnemi władzami Rzeszy przez oddziały miejscowe jest dopuszczalne jedynie przez Prezydjum za pośrednictwem oddziałów krajowych. Kontakt z władzami państw obcych i instytucjami zagranicznemi może się odbywać jedynie za pozwoleniem Komisarza Lotnictwa Rzeszy.

§ 10.

Składki członkowskie.

Prezydjum ma prawo, w porozumieniu z Radą Prezydjalną, wyznaczać składki członkowskie na przyszły rok urzędowy,

§ 11.

Władze Związku.

Władzami Związku są:
1. Prezydjum.
2. Rada Prezydjalna.
3. Walne Zebranie.

§ 12.

Prezydjum.

1. Prezydjum składa się z prezesa i wiceprezesa. Prezes i wiceprezes zostają mianowani i odwołani przez Komisarza Lotnictwa, wiceprezes po wysłuchaniu prezesa. Prezes otrzymuje zwrot kosztów własnych.

2. Prezydjum prowadzi sprawy Związku. W myśl § 26 kodeksu cywilnego, reprezentuje i podpisuje za Związek, prezes, jako jedyny do tego uprawniony, względnie wiceprezesi w jego zastępstwie.

3. Specjalne zadania Prezydjum:

a) Opracowanie ogólnych wytycznych dla prac Związku,

b) kontrola prac Związku,

c) opracowanie budżetu,

d) przedłożenie komisarzowi Lotnictwa Rzeszy rocznego rozliczenia.

§ 13.

Rada Prezydjalna.

1. Rada Prezydjalna składa się z prezesa, jako przewodniczącego, wiceprezesa i z najwyżej dziewięciu członków, których mianuje i odwołuje prezydjum, a zatwierdza komisarz Lotnictwa Rzeszy.

2. Prezydjum ma obowiązek referować Radzie Prezydjalnej o zarządzeniach w myśl § 12. Rada Prezydjalna jest organem doradczym i stawia wnioski dotyczące prac Związku.

3. Radę Prezydjalną zwołuje pisemnie prezes względnie wiceprezes. Rada Prezydjalna musi być zwołana z polecenia komisarza Lotnictwa Rzeszy albo na wniosek przynajmniej czterech członków. W ostatnim wypadku zwołanie musi nastąpić w przeciągu czterech tygodni.

4. Rada Prezydjalna ma prawo do powzięcia uchwał, jeżeli wszyscy członkowie zostali zaproszeni i jeżeli przynajmniej czterech członków jest obecnych.

5. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Każdemu członkowi przysługuje jeden głos, przy równości głosów rozstrzyga głos prezesa. Uchwały lub pisemne oświadczenia Rady Prezydjalnej są wykonywane własnoręcznie przez prezesa, względnie wiceprezesa lub dwóch członków Rady Prezydjalnej, poprzedzone zawsze stemplem albo nadrukiem następującej treści: „Państwowy Związek Obrony Powietrznej. Rada Prezydjalna".

6. Czynności członków Rady Prezydjalnej są honorowe.

§ 14.

Walne zebranie.

1. Walne zebranie uchwala sprawy Związku, o ile uchwały w tych sprawach nie są powierzone innym organom. Oddziały krajowe wysyłają na walne zebranie tylko po jednym delegacie.

2. Zwyczajne Walne Zebranie Związku odbywa się raz do roku. Czas i miejsce zebrania wyznacza prezes.

3. Nadzwyczajne walne zebrania zostają zwołane z polecenia prezesa, albo na mocy uchwały Rady Prezydjalnej, jeżeli jedna trzecia członków Rady żąda tego na piśmie z podaniem celu i powodów.

4. Walnemu Zebraniu przewodniczy Prezes albo przez niego wyznaczony zastępca.

5. Uchwały Walnego Zebrania są ważne, jeżeli wszyscy członkowie zostali zaproszeni w myśl przepisów. Każdemu członkowi przysługuje jeden głos. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. Przy równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego. Wnioski podlegają głosowaniu, o ile zostały zgłoszone do Związku listem poleconym przynajmniej na 14 dni przed Zebraniem. O ile termin zgłoszenia nie został dotrzymany, wniosek może zostać poddany głosowaniu, jeżeli trzy czwarte obecnych tego żąda.

6. Obrady są protokółowane, a protokóły podpisywane przez przewodniczącego.

7. Uchwały Walnego Zebrania obowiązują Prezydjum tylko w wypadkach przewidzianych ustawą.

§ 15.

Zwołanie Walnego Zebrania.

1. Zaproszenia na Walne Zebranie wraz z porządkiem dziennym są wysyłane przez Prezydjum przynajmniej na miesiąc przed terminem.

2. Wystarcza zapewnienie ze strony Prezydjum, że zaproszenia zostały nadane na pocztę aby stwierdzić że Walne Zebranie zostało prawomocnie zwołane.

§16.

Udział w posiedzeniach Komistrza Lotnictwa Rzeszy.

Komisarz Lotnictwa Rzeszy ma prawo brać udział w posiedzeniach wszystkich władz

Związku. Jemu, względnie jego zastępcy należy zawsze udzielić głosu.

§ 17.

Zmiana statutu.

Jedynie Prezydjum i Rada Prezydjalna są mocne uchwalić zmiany statutu Związku. Uchwała wymaga zatwierdzenia przez Komisarza Lotnictwa Rzeszy

W myśl § 26 Kodeksu Cywilnego, upoważniony jest wyłącznie prezes, względnie, w jego zastępstwie, wiceprezes do ewent. zmian tego statutu, o ile dotyczą one wyłącznie jego redakcji i są wymagane przez sędziego sądu rejestrującego.

§ 18.

Rozwiązanie Związku.

1. Związek może uledz rozwiązaniu przez jednogłośną uchwałę Walnego Zebrania, przyczem przynajmniej połowa członków musi być obecna. Jeżeli na Zebranie stawiło się mniej niż połowa członków, wówczac należy zwołać w przeciągu sześciu tygodni nowe Walne Zebranie, którego uchwały są ważne bez względu na ilość obecnych członków.

2. Przy rozwiązaniu Związku należy rozporządzić majątkiem pdg. zarządzenia Komisarza Lotnictwa Rzeszy na takie cele obrony powietrznej, które nie należą do ustawowych obowiązków Rzeszy Niemieckiej.

Tymczasowe wytyczne dla prac Państwowego Związku Obrony Powietrznej (R. L. B.)

Aby niedopuścić do przerwania prac w dziedzinie obrony powietrznej, spowodowanego przez reorganizację, podajemy tymczasowe wytyczne które zostaną później uzupełnione:

1. Obrona powietrzna jest ważnym czynnikiem obrony kraju. Wyszkolenie w o. p. l. g. i wychowanie do samoobrony w o. p. l. g. wymagają przedewszystkiem krzewienia i rozwoju ideałów wojskowych w całym narodzie. W ten sposób można będzie uzyskać wolę zbrojną, która w stanie będzie wykonać zarządzenia obronne.

2. Ministerstwo Lotnictwa Rzeszy zajęło się rozbudową obrony powietrznej ludności cywilnej w całej Rzeszy. W charakterze obrony powietrznej leży konieczność zrozumienia przez ludność cywilną zarządzeń władz, oraz czynne ich poparcie przez całe społeczeństwo.

Przeprowadzenie, sprężystej organizacji, i czynnej współpracy opartej na podstawie narodowej, ma się zająć jako jedyny upoważniony do tego organ, Państwowy Związek Obrony Powietrznej. Statuty Związku są załączone.

3. Wykonaniem zadań Państw. Zw. Obr. Pow., zawartych w § 3 statutów, zajmują się przedewszystkiem oddziały miejscowe, które należą do odpowiednich oddziałów krajowych.

Podział Związku na oddziały krajowe jest zapoczątkowany.

Dla oddziałów krajowych i miejscowych zostaną wydane statuty.

4. Wszystkim samodzielnym, prywatnym związkom obrony powietrznej oraz Niemieckim Związkom Obrony Powietrznej wyraża się podziękowanie, za prace do tej pory dokonane. Z istniejących oddziałów miejscowych i krajowych zostaną utworzone miejscowe i krajowe oddziały Państwowego Związku Obrony Powietrznej.

Związki te mogą zostać przyjęte do Państw. Zw. Obr. Pow. na własny wniosek, z dotychczasowemi statutami, o ile oświadczą gotowość poczynienia odpowiedniej zmiany swych statutów, podług statutów wzorowych. Przed zatwierdzeniem przez Państw. Zw. Obr. Pow., nie wolno im przyjmować nowych członków.

5. Na czele każdego oddziału miejscowego i krajowego stoją: przewodniczący i kierownik, który jest zarazem zastępcą przewodniczącego. Obaj posiadają w zarządzie organ doradczy. Do zarządu należą conajmniej po jednym delegacie: przedstawiciele miejscowej komendy policji, wielkich organizacyj wojskowych, przemysłu, Niemieckiego Związku Lotniczo-Sportowego, Towarzystwa Artylerji Przeciwlotniczej (Flak-Verein) i wielkich związków kobiecych.

6. Wielkie związki wojskowe jak Stahlhelm i Kyffhäuserbund zgłosiły swą współpracę do Państw. Zw. Obr. Pow. Przedstawiciele tych związków zostali powołani do Rady Prezydjalnej i zatwierdzeni przez Ministra Lotnictwa Rzeszy.

Związki te uprasza się o przyjmowanie nowych członków dla odpow. oddziałów miejscowych Państw. Zw. Obr. Pow. i podawanie ich adresów do biura P. Zw. Obr. Pow. Berlin N. W. 40, In den Zelten 22.II, aż do czasu zatwierdzenia oddziałów krajowych i miejscowych P. Zw. Obr. P. P. Zw. Obr. Pow. poda adresy tych nowych członków oddziałom krajowym i miejscowym.

7. Państwowy Związek Przemysłu Niemieckiego zgłosił się również do współpracy. Jego przedstawiciel został powołany do Rady Prezydjalnej i zatwierdzony przez Ministra Lotnictwa.

Przemysł jest samodzielny w przeprowadzeniu zarządzeń samoobrony na terenie zakładów przemysłowych. Zadania P. Zw. Obr. Pow. są w stosunku do niego zwężone.

8. Oddziały miejscowe i krajowe P. Zw. Obr. Pow. utrzymuje się ze składek członkowskich i dobrowolnych datków. Wysokość rocznej składki pozostawia się ocenie własnej każdego członka. Dla ogółu wynosi ona 1 RM., przyczem bezrobotni i młodzież mogą korzystać z częściowego zwolnienia.

Centrala P. Zw. Obr. Pow. nie pobiera w pierwszym roku swego urzędowania żadnych składek ani datków.

9. W Berlinie zamierza się wykształcić wykładowców do pracy instrukcyjnej w kołach miejscowych i krajowych. W ten sposób zapewni się jednolitość akcji, uświadamiającej społeczeństwo oraz ujednostajni się zarządzenia obrony. Poza tem przewiduje się kursy dla wyszkolenia kierowników o. p. l. g. poszczególnych domów (Luftschutz-Hauswarte).

10. Sprawa prenumeraty następujących czasopism, zostanie odpowiednio uregulowana: „Luftschutz-Nachrichtenblatt", „Gasschutz und Luftschutz", „Luftschutz-Rundschau".

Państwowy Związek Obrony Powietrznej
Prezydjum.

Grimme (m. p.) Waldschmidt (m. p.)

O. P. L. G. wybrzeża morskiego

Wczasie od 3 do 5 maja b. r. odbyły się wielkie ćwiczenia obrony powietrznej na wybrzeżu Morza Północnego i Bałtyckiego. Podajemy poniżej krótki opis ćwiczeń w Cuxhaven, Wilhelmshaven i w Szczecinie. Ćwiczenia w Cuxhaven i Wilhelmshaven miały na celu obronę ujścia Łaby t. zn. Hamburga, największego portu niemieckiego, który jest zarazem siedzibą licznego i ważnego przemysłu. Szczecin jest po Królewcu, najpoważniejszym portem bałtyckim Niemiec.

W Cuxhaven

Hamburger Nachrichten, 6 maja 1933

4-go maja odbyły się w Cuxhaven ćwiczenia o. p. l. g. Przyjęto i upozorowano napad lotniczy, który pozostawił skutki w postaci 12-tu ciężkich bomb kruszących, gazowych i zapalających.

Kilka bomb trafiło w elektrownię, zabiło i poraniło kilku ludzi. Wybuchły pożary m. in. pobliskiego zbiornika olejów. Straż pożarna usiłuje opanować sytuację, wodą i pianą. Czerwony Krzyż śpieszy z pomocą rannym. Szpital marynarki wojennej zostaje również trafiony bombami kruszącemi i gazowemi, które powodują częściowe zawalenie się budynku i runięcie schodów. Część rannych i chorych znajduje się w schronach piwnicznych, gdzie została ulokowana w chwili alarmu lotniczego. Reszta zostaje uratowana z płonącego szpitala przez okna budynku. Drużyny odkażające rozpoczynają swą pracę.

Poza tem bomby kruszące spowodowały przerwanie tamy na przestrzeni 20 m. Pogotowie techniczne natychmiast zasypało otwór i usunęło niebezpieczeństwo. Artylerja przeciwlotnicza ostrzeliwała lotników kierując się podsłuchem. Do maskowania ważnych objektów zastosowano sztuczną mgłę. Krążownik „Karlsruhe", który brał czynny udział w ćwiczeniach, ostrzeliwał samoloty z dział przeciwlotniczych i karabinów maszynowych.

Ćwiczeniami kierował Komandor Knobloch, przy współudziale wiceadmirała Förstera i senatorów miasta Hamburga Richter'a i Klepp'a. Obecni byli liczni przedstawiciele wojskowości, władz państwowych i komunalnych, oddziałów narodowosocjalistycznych S. A. i S. S. oraz Stahlhelmu. Ćwiczenie miało na celu obronę ujścia Łaby i portu oraz miasta Hamburga.

W Wilhelmshaven

Germania, Berlin 3 maja 1933

W dniach 25 — 27 maja b. r. odbyły się w porcie wojennym Wilhemshaven ćwiczenia o. p. l. g.

Pierwszy dzień ćwiczeń został użyty do sprawdzenia należytego wykonania zarządzeń obronnych, mających na celu zabezpieczenie ważnych objektów wojskowych, jak np. składnicy artylerji, zakładu umundurowania, stoczni marynarki wojennej, zakładów użyteczności publicznej (gazowania) oraz przedsiębiorstw państwowych.

Najtrudniejszem zadaniem ćwiczeń było skuteczne przeprowadzenie służby obs.-meldunkowej, oraz służby obs.-alarmowej.

Posterunki obs.-meldunkowe, w liczbie 15-tu, były rozmieszczone w półkolu, obejmującem fortyfikacje, i zwróconem w głąb lądu. Na morzu były umieszczone posterunki na wysepkach przy-

brzeżnych oraz na małych jednostkach marynarki wojennej. Centrale, obs.-meldunkowa i obs.-rejestracyjna, posiadające obsługę wyłącznie cywilną, znajdowały się w jednym z fortów.

Jednocześnie odbyły się wojskowe ćwiczenia o. p. l. g., które trwały całą dobę. W związku z temi ćwiczeniami zostało uskutecznione zupełne zaciemnienie miasta, przeprowadzone bardzo dokładnie.

W Szczecinie

Deutsche Allgemeine - Ztg. 6 maja 1933

Ćwiczenia o. p. l. g. rozpoczęły się w dniu 5 maja b. r. o godzinie 9 rano alarmem lotniczym. Strzały z moździeży, syreny statków i fabryk obwieściły początek ćwiczenia. Policja zamknęła zagrożone ulice i skierowała przechodniów oraz kierowców samochodów do schronów, które były oznaczone plakatami i strzałkami wskazującemi wejścia.

Przyjęto za dokonane i upozorowano wybuchy bomb zapalających, kruszących i gazowych. Drużyny odkażające, techniczne, ratownicze i straży pożarnej sprawowały swe czynności. Między innemi zastosowano do odkażania wielkie wozy do skrapiania ulic. Właściciele licznych domów prywatnych urządzili w piwnicach schrony, które zwiedziła komisja, składająca się z przedstawicieli władz. Wieczorem o godz. 23-ej przeprowadzono **zupełne zaciemnienie miasta i okolicy w promieniu 30 klm. Wszystkie światła, niewyłączając oświetlenia portu i okrętów zostały zgaszone.**

SOWIETY

Organizacja oddziałów samoobrony OPL. przez Osoawiachim

J. Chamilis

(Chimja i oborona Nr. 5 — 1933)

Dla zabezpieczenia ludności pracującej od możliwych napadów lotnictwa nieprzyjacielskiego, Osoawiachim w porozumieniu i przy pomocy kooperatyw mieszkaniowych, organizuje „oddziały samoobrony OPL.". Oddziały te mają być organizowane w każdym budynku (w dużych domach — na każdem piętrze lub klatce schodowej) przedewszystkiem w punktach OPL. i innych ośrodkach zaludnionych pasa wrażliwego. Skład osobowy oddziałów wynosi, zależnie od stopnia zagrożenia, danego punktu od 15 — 30 osób, i rekrutuje się w 70% z kobiet.

Ilość oddziałów w poszczególnych punktach jest zależna od:

1) stopnia ważności danego punktu OPL.,

2) gęstości zaludnienia,

3) charakteru rozlokowania budynków.

Przyjmując powyższe warunki pod uwagę, na każde 1000 — 2000 ludności, powinien być zorganizowany jeden oddział samoobrony.

Przeznaczeniem tych oddziałów jest:

1) przygotowanie pracującej ludności cywilnej do OPL.,

2) kontrola nad wykonaniem przez ludność cywilną wszystkich zarządzeń przy podawaniu alarmu lotniczego i gazowego,

3) organizacja obrony, zapobieganie panice i walka z nią,

4) likwidacja skutków napadu lotniczego.

Program wyszkolenia oddziałów, który trwa 40 godzin, jest ustalony przez Osoawiachim.

Prócz Osoawiachimu — oddziały takie mają być organizowane przez T-wo Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca, oraz inne instytucje społeczne, współpracujące z Osoawiachimem.

Kierownictwo nad wszelkiemi pracami w tej dziedzinie w punktach OPL., spoczywa w rękach komendantów OPL — w innych ośrodkach zaludnionych jest przeprowadzane przez miejscowe Komitety Osoawiachima.

Naczelnem zadaniem oddziałów samoobrony OPL jest utworzenie z ośrodków zaludnionych — „fortec OPL" drogą:

1) zorganizowania koła Osoawiachima i zwerbowania do niego 100% ludności zamieszkałej w danym ośrodku,

2) uświadomienia ludności cywilnej o obronie przeciwlotniczo - gazowej w niezbędnym zakresie,

3) propagowanie nabywania masek przeciwgazowych i organizacja służby przeciwpożarowej,

4) organizacja punktów sanitarnych, których zadaniem byłoby niesienie pomocy ludności cywilnej w czasie pokoju, jak również podczas wojny,

5) budowa schronów przeciwgazowych i pomoc przy wyborze mieszkań na pomieszczenia uszczelnione,

6) propaganda.

Pozatem dla szybszego zaalarmowania ludności o grożącem niebezpieczeństwie napadu lotniczego — we wszystkich mieszkaniach zakłada się radjoaparaty.

W budynkach, posiadających oddziały samoobrony OPL — wyznacza się posterunki alarmo-

wa - rejestracyjne, które jednocześnie są łącznikami z miejscowemi organami OPL.

Następnie autor podaje środki i sposoby organizowania służb: sanitarnej, przeciwpożarowej i bezpieczeństwa publicznego, a mianowicie:

1) służba sanitarna powinna być zorganizowana przez zwerbowanie członków Czerwonego Krzyża lub Czerwonego Półksiężyca,

2) służba przeciwpożarowa — polega na kontroli pieców, kominów i hydrantów; odpowiedniem rozlokowaniu środków gaszących (piasek, beczki z wodą, przyrządów do gaszenia pożarów i t. p.),

3) służba bezpieczeństwa publicznego ma za zadanie utrzymanie porządku podczas napadów lotniczych, opiekę nad majątkiem obywateli, kierowanie ruchem w budynkach przy ukrywaniu się w schronach, kontrolę przy gaszeniu świateł i t. p.

Na czele każdego oddziału samoobrony OPL stoi komendant, zatwierdzony przez miejscowy Komitet Osoawiachima.

Może nią być tylko osoba (kobieta lub mężczyzna), mieszkająca w miejscu pracy oddziału, a pozatem wyszkolona na kursie specjalnym 80 godzinnym według programu Osoawiachima.

Komendant oddziału podlega komendantowi rejonu OPL, lub komendantowi oddziału OPL miejscowego Komitetu Osoawiachima.

F R A N C J A

Ćwiczenia O. P. L. G. w Lyonie

Le Petit Parisien, 26 kwietnia 1933
L'ami du peuple, Paris 27 kwietnia 1933

25 kwietnia b. r. odbyły się wojskowe ćwiczenia obrony przeciwlotniczej na lotnisku w Bron w pobliżu Lyonu. O godz. 14,30 alarm lotniczy oznajmił zbliżanie się eskadr samolotów nieprzyjacielskich. W mgnieniu oka załoga lotniska w sile 1800 ludzi, opuściła zabudowania i udała się w maskach do zgóry przygotowanych rowów ochronnych. W tym samym czasie, wszystkie samoloty znajdujące się w hangarach zostały uruchomione i odleciały w kierunku zgóry przewidzianym, do Grenoble. St. Etienne i Ambérieu — en — Bugey. Przeprowadzenie całego alarmu, trwało jedną minutę. Jednocześnie z podaniem alarmu na lotnisku, został zaalarmowany garnizon w Lyonie. Ćwiczeniami kierował generał dywizji Nieger, który wyraził swe zadowolenie z błyskawicznego i sprawnego wykonania zarządzeń obrony.

Obrona bierna Paryża

Le Petit Parisien, 17 maja 1933

Policja paryska posiada generalny sekretarjat dla spraw obrony biernej. Dnia 14 maja b. r. prefekt policji J. Chiappe wydał rozporządzenie, które zawiera wyszczególnienie wszystkich budynków, zakładów i przedsiębiorstw prywatnych zobowiązanych do pewnych świedczeń na cele o. p. l. g.

Świadczenia te podlegają na razie na podaniu do wiadomości policji następujących danych:

rodzaj przedsiębiorstwa, dokładny adres, ogólna ilość zatrudnionych pracowników, oraz ilość równocześnie znajdujących się w zakładzie pracowników. Kierownicy zakładów są poza tem obowiązani wywiesić w miejscu widocznem dla wszystkich pracowników instrukcję obrony biernej, która musi być zatwierdzona przez władze policyjne.

W dalszym ciągu rozporządzenie wymienia przedsiębiorstwa i zakłady, objęte jego przepisami. Są to:

1. Wszystkie zakłady prywatne, które zatrudniają ponad 500 pracowników.
2. Zakłady pracujące dla potrzeb armji.
3. Zakłady, zatrudniające ponad 100 pracowników, trudniące się: przeróbką drzewa, przeróbką metali, ceramiką w najszerszem tego słowa znaczeniu, przechowywaniem i handlem żywnością.
4. Przedsiębiorstwa, zatrudniające ponad 200 pracowników, trudniące się: przemysłem chemicznym, przemysłem gumowym, przemysłem papierniczym, przemysłem drukarskim, przemysłem włókienniczym, przemysłem konfekcyjnym, ubezpieczeniami.
5. Banki, posiadające safes'y i skrytki, niezależnie od ilości pracowników.
6. Wszystkie te przedsiębiorstwa które zostaną specjalnie wymienione.

I T A L J A

Ustawa o zaopatrywaniu ludności cywilnej w maski przeciwgazowe

Revue Internationale de la CroixRouge Nr. 172, kwiecień 1933

Projekt ustawy, regulującej obowiązki dostarczenia masek przeciwgazowych ludności cywilnej, przyjęty przez parlament włoski dnia 1 marca 1933 r. brzmi następująco:

Artykuł 1.

Personel wojskowy i cywilny, który na podstawie ustawy o mobilizacji cywilnej, będzie pełnił swą służbę podczas napadu lotniczego,w czasie wojny w miejscach, które zostaną bliżej określone rozporządzeniem wykonawczem do tej ustawy, musi zostać zaopatrzony w maski przeciwgazowe.

Artykuł 2.

Wydatki, wynikające z poprzedniego postanowienia, obejmujące zakup, podział i utrzymanie masek przeciwgazowych ponoszą:

Zainteresowane ministerstwa dla personelu swych resortów;

Instytucje półurzędowe, województwa, samorządy biorące udział w mobilizacji cywilnej dla własnego personelu, stosownie do wskazówek wydanych przez kompetentne ministerstwo.

Instytucje prywatne, biorące udział w mobilizacji cywilnej (administracje, przedsiębiorstwa, zakłady przemysłowe) dla własnych pracowników stosownie do wskazówek wydanych przez Komitet Mobilizacji Cywilnej.

Artykuł 3.

Maski przeznaczone dla personelu, wyżej wymienionego dzielą się na dwa rodzaje:

a) maski typu wojskowego, dla personelu, który podczas napadu lotniczego będzie musiał pracować bez przerwy,

b) Maski nieskomplikowane i tanie, dla ludności cywilnej i pracowników, którzy podczas napadów będą mogli przerwać pracę i udać się do schronów.

Artykuł 4.

Dostarczenie masek dla pracowników administracji państwowej należy do wojskowego centrum chemicznego, do którego poszczególne ministerstwa powinny kierować swe zapotrzebowania.

Wojskowe Centrum Chemiczne zajmuje się, na żądanie i na rachunek poszczególnych ministerstw, odbiorem i podziałem masek przeciwgazowych.

Maski potrzebne instytucjom póurzędowym, województwom, samorządom i instytucjom prywatnym, wymienionym w art. 2, mogą zostać nabyte w instytucjach upoważnionych do ich sprzedaży.

Artykuł 5.

Ilość masek, różnych -typów, przygotowanych na zapas dla potrzeb wyżej wymienionych, zależy od planu mobilizacyjnego, zainteresowanej instytucji oraz od potrzeb jej pracowników.

Artykuł 6.

Ministrowie mają obowiązek dozoru i sprawdzenia należytego wykonania niniejszej ustawy w podległych im instytucjach półurzędowych, wojewódzkich i samorządowych.

Komitet dla mobilizacji cywilnej ma również obowiązek sprawdzenia przez inspektorów przemysłowych, należytego wykonania ustawy przez firmy i instytucje prywatne, biorące udział w mobilizacji cywilnej.

Dla sprawdzenia odpowiedniej konserwacji masek może być zażądana interwencja wojskowego centrum chemicznego.

Artykuł 7.

Komitet dla mobilizacji cywilnej ma obowiązek podawania władzom sądowym wszystkie te instytucje i przedsiębiorstwa prywatne, które zawinią wobec przepisów niniejszej ustawy. Najmniejsza grzywna wynosi 500 lirów, najwyższa — podwójną kwotę, wynikającą z kupna brakujących masek.

Niezależnie od grzywny znajdą zastosowanie kary przewidziane w kodeksie karnym, w zależności od rodzaju przekroczenia.

Artykuł 8.

Rząd jest upoważniony do wydania regulaminu i przepisów wykonawczych dla stopniowego wprowadzenia w życie tej ustawy, oraz dostosowania jej do innych postanowień z zakresu obrony powietrznej.

TECHNIKA OBRONY PRZECIW-LOTNICZO-GAZOWEJ

SOWIETY

N. Eremin

Technika obrony przy rozpylaniu bojowych środków chemicznych z powietrza

Technika i Wooruženje Nr. 45 — 1933

Należy przewidzieć, że współczesne lotnictwo wojskowe, będąc zaopatrzone w najnowocześniejsze zdobycze techniki chemicznej, zastosuje, na wojnie, obok bomb gazowych również rozpylanie chemicznych środków bojowych.

Dodać jeszcze należy, że rozpylacze te można zainstalować na każdym samolocie, i że rozpylanie odbywać się będzie najskuteczniej z wysokości 15 — 50 mtr.

Rozpylanie znajdzie zastosowanie najczęściej w następujących wypadkach:

1) podczas marszu oddziałów wojsk nieprzyjacielskich, zwłaszcza przy mijaniu dróg leśnych, przepraw, punktów zaludnionych i t. p.,

2) na biwakach wojsk nieprzyjacielskich, o ile nie zastosowano w dostatecznej mierze maskowania,

3) przy załadowywaniu i wyładowywaniu wojsk na stacjach kolejowych.

Do rozpylania będzie używany iperyt, jako jeden z najgroźniejszych bojowych środków chemicznych, wymagający specjalnej obrony ze względu na swe własności żrąco parzące.

Niżej zamieszczona tablica wykazuje szybkość przenikania iperytu:

L. P.	Przedmiot	Szybkość przenikania
1.	Bawełna i lekka wełna . .	10—20 sek.
2.	Sukno na mundury	1 min.
3.	Sukno na płaszcze	3—5 min.
4.	Cholewy butów skórzanych .	5—10 min.

Z powyższej tablicy widzimy, że iperyt bardzo szybko przenika przez przedmioty umundurowania.

Technika obrony nabiera przeto specjalnego znaczenia, ze względu na konieczność zachowania gotowości bojowej atakowanych oddziałów.

Obrona rozporządza następującemi środkami:

1) maska przeciwgazowa dla obrony twarzy i narządów oddechowych,

2) specjalna narzutka impregnowana dla ochrony pozostałej części tułowia i uzbrojenia,

3) specjalne pończochy impregnowane dla ochrony nóg,

4) specjalne płótna impregnowane lub brezenty dla ochrony żywności i paszy,

5) indywidualne torebki przeciwiperytowe do doraźnego usuwania pojedyńczych kropel iperytu, znajdujących się na poszczególnych przedmiotach,

6) punkty opatrunkowe i odkażające ruchome do odkażania ludzi i koni.

Poza tem dla celów sygnalizacji i alarmowania o zbliżającem się niebezpieczeństwie napadu aerochemicznego, jak również do odkażania miejscowości, mundurów oraz broni, należy mieć w pogotowiu wszystkie inne środki niezbędne do przeprowadzenia obrony przeciwgazowej.

Najczęstsze będą wypadki, rozpylania iperytu na kolumny maszerujące.

Dlatego też technika obrony wojsk maszerujących wymaga specjalnego przygotowania i wyćwiczenia w obronie dowódców, oraz oddziałów.

Podczas alarmu gazowego, dowódca kolumny powinien przedewszystkiem po zorjentowaniu się w sytuacji i postanowieniu kontynuowania marszu:

1) obmyśleć i praktycznie przeprowadzić rozczłonkowanie maszerujących oddziałów.

2) zorganizować wywiad chemiczny na osiach marszu,

3) w odpowiednim czasie zabezpieczyć czynnemi środkami O. P. L. i O. P. G. miejsca wrażliwe, dla zapewnienia maszerującym oddziałom bezpieczeństwa,

4) skontrolować gotowość do obrony przeciwgazowej swych oddziałów,

5) planowo podzielić posiadane oddziały odkażające i sanitarne dla przeprowadzenia skutecznej akcji obrony.

6) nakazać służbę alarmową w odziałach.

W razie napadu aerochemicznego, wszystkie oddziały rozczłonkowują się natychmiast przeciwko wiatrowi, nakładają wpierw maski, a potem narzutki.

Po odwołaniu alarmu, gazowego, oddziały, które zostały zroszone iperytem, zdejmują ostroż-

nie wpierw narzutki, a potem maski i maszerują na punkty odkażające i opatrunkowe, które zdołały się już w międzyczasie zainstalować na rozkaz dowódcy kolumny.

Po opatrunku i odkażeniu, żołnierze wracają do swych oddziałów.

O ile oddziały zostały zaatakowane po nawiązaniu styczności z nieprzyjacielem, to po wyjściu z atmosfery zagazowanej — zdejmują narzutki i maski, lecz nie udają się na punkty odkażające, kontynuując wykonanie swych zadań bojowych.

DZIAŁ LEKARSKI

Obrona przeciwlotniczo - gazowa szpitali w Rosji P. Ami. Woj. San. Dieło — L. N. B. R. 10. Z. 2. luty 1933

Obronę szpitali należy przygotować w czasie pokoju. Organizacja tej obrony musi odpowiadać wszystkim wymaganiom wojskowym. Wojskowe władze sanitarne nie posiadają czynnych środków obrony. Muszą się one ograniczyć do biernych i rozbudować je dobrze, jeśli chcą sprostać zadaniu. Każdy komendant punktu sanitarnego musi pamiętać o tem, że jest równocześnie kierownikiem i organizatorem obrony przeciwlotniczo-gazowej i jest za nią odpowiedzialny.

1) Musi wypracować dokładny plan działania.

2) Zgromadzić potrzebne środki obrony biernej.

3) Sumiennie opracować każdy szczegół.

4) Systematycznie badać całość przeprowadzanych prac.

Przy opracowaniu planu musi się wziąć pod uwagę warunki topograficzne, zadanie szpitala na wypadek ataku, warunki meteorologiczne danego kraju, rodzaj budynków zajętych przez szpital, łączność z organami obrony w danej miejscowości, oraz środki pomocnicze. Wszystko to należy spisać i stworzyć w ten sposób podstawę do dalszej pracy. Całość należy podzielić na pracę wykonywane przed atakiem i w czasie ataku. W czasie pokoju nie trzeba przygotowywać wszystkiego w całej pełni. Całość prac należy sobie rozdzielić na okres pokojowy i wojenny, a właściwie mobilizacyjny. Plan właściwej obrony zawiera:

I. Plan przygotowawczy:

A) Organizacja i wyszkolenie personelu, stworzenie oddziałów obrony biernej, organizacja alarmu i meldunków, organizacja przeciwpożarowa, urządzenie pomieszczeń uszczelnionych, przygotowanie środków odkażających i sprzętu przeciwgazowego.

B) Uruchomienie środków przygotowanych w okresie mobilizacyjnym, a więc uruchomienie całej aparatury obrony przeciwlotniczo - gazowej i służby obs. meld. Rozdział środków obrony i odkażających.

I. Plan operacyjny:

Obejmuje on prowadzenie akcji w czasie ataku.

Należy zwrócić uwagę na kierownictwo akcji obrony szpitala. Musi się ono składać ze sztabu, w skład którego wchodzą kierownicy i administratorzy. Ilość ich zależy od wielkości szpitala i jego zadań. Każdorazowe organy dyżurne szpitala muszą umieć ująć w swe ręce, w razie potrzeby, kierownictwo całej obrony szpitala. Lekarze szpitalni muszą przypilnować przeprowadzenia prac nad uszczelnieniem pomieszczeń szpitalnych i nad wyszkoleniem personelu. Kierownictwo obrony szpitala musi przejść ścisłe przeszkolenie w zabiegach ratowniczych i w służbie obs. meld. Oczywiście zamierzenia muszą ograniczać się do posiadanych środków oraz należy obliczyć czas potrzebny do ich przeprowadzenia. Wszystko musi być tak przygotowane, aby w czasie alarmu akcja obrony rozwinęła się natychmiast, bez żadnego opóźnienia i bez trudności.

Plan operacyjny należy podzielić na:

1) Czynności związane z alarmem lotniczym.

2) Czynności związane z alarmem chemicznym.

3) Czynności wykonywane po ataku.

Alarm lotniczy:

A) Podawanie alarmu do dalszych odcinków.

B) Sprawdzenie szczelności pomieszczeń, oraz sprzętu obrony i przeciwpożarowego.

C) Obsadzenie wyznaczonych stanowisk przez personel.

D) Wydanie poleceń i rozkazów co do zachowania porządku.

E) Wystawienie posterunków obs. meld. według planu.

Alarm chemiczny:

A) Przerwanie wszelkiego ruchu na terenie szpitala.

B) Celowe wyzyskanie posiadanych środków obrony indywidualnej i zbiorowej.

C) Wynoszenie i wyprowadzenie rannych i chorych z atmosfery gazów.

D) Odkażenie terenu, pomieszczeń i sprzętów.

W wypadku silnego spustoszenia i skażenia, należy zwrócić się o pomoc do sztabu obrony powiatu. Należy więc utrzymać z nim ciągłą łączność. Punkt opatrunkowy, sale operacyjne i apteka, muszą być czynne bez przerwy. Inne prace w szpitalu ustają na czas ataku.

Czynności po ataku:

A) Podjęcie normalnych prac w szpitalu.

B) Ustalenie strat.

C) Określenie zakresu prac odkażających.

D) Wielkość i rozmiary prac niezbędnych natychmiast.

E) Konieczność pomocy lekarskiej.

Aby uniknąć zamętu obsługa musi być wyznaczona imiennie na każdy dzień do poszczególnych zajęć.

Pierwsza pomoc po zatruciu gazem świetlnym

M. Kl. Nr. 15, 1931

Do przestrzeni napełnionej gazem świetlnym wolno wchodzić tylko z lampką elektryczną. Należy ją zaświecić przedtem i wejść do przestrzeni zatrutej już z latarką świecącą, gdyż włączenie prądu w atmosferze gazu świetlnego może spowodować wybuch. Również dzwonek elektryczny używany w atmosferze gazu świetlnego może spowodować wybuch, wskutek przeskakiwania iskry w przerywaczu. Zatrutego należy wynieść na świeże powietrze. Dożylnie wstrzyknąć lobelinę i kofeinę. Pobudzić oddychanie przez podanie kwasu węglowego. Jako źródła kwasu węglowego należy użyć chociażby syfonu z wodą sodową. Syfon należy odwrócić do góry dnem, nacisnąć kurek, aby wypłynęła woda z rurki, poczem wypływający z syfonu gaz doprowadzać zapomocą rurki gumowej do nosa zatrutego. Jeśli nie oddycha należy zastosować sztuczne oddychanie. Rokowanie na przyszłość stawiać ostrożnie, gdyż trwałe następstwa mogą się pojawiać dopiero po kilku dniach.

Przyczyny organiczne kontuzji powietrznej

Dr. M. A. Szeftel

Wracz. Gaz. Nr. 14, 1931

Autor jest tego zdania, że jedną z przyczyn kontuzji, jest działanie gazów trujących powstających w czasie wybuchu pocisku, więc tlenku węgla i tlenków azotu.

Leczenie zatruć arsenowych

Dr. M. Althausen — L. Gunther

J. Amer. Med. Ass. Nr. 24, 1929

Przy podawaniu tiosiarczanu sodowego, zaczyna się wydzielanie arsenu bardzo obfite przez włosy, mocz i kał. Tiosiarczan podaje się dożylnie i doustnie po 1 g., razem więc 2 g. na dawkę. Przy widocznem polepszeniu podaje się po 2 g. tylko doustnie.

Podawanie podskórne tlenu

Dr. T. S. Kirk

Brit. med. Journ. Nr. 3562, 1928

Podskórne podawanie tlenu jest wskazane zawsze przy objawach głodu tlenowego w organiźmie (anoksemja). Przy anoksemji ulega redukcji rezerwa alkaliczna krwi i pojawia się kwasica-acidoza. Injekcje tlenu podskórne przeprowadza się wprost z butli, zaopatrzonej w wentyl redukcyjny. Dawka pojedyńcza wynosi 200 — 400 cm. sześc. Do insuflacji powierzchni skóry wielkości dwóch dłoni ludzkich potrzeba około 200 cm. sz. Po resorbcji, która trwa około 6 godz. zależnie od zapotrzebowania tlenu przez organizm, można injekcję, która jest prawie bezbolesna, powtórzyć. Metoda ta może mieć zastosowanie przy obrzęku płuc, rozległych oparzeniowych i t. d.

Streścił Dr. Ludwik Krzewiński

Redaktor: Dr. Z. MELIŃSKI.
Wierzbowa 9. Tel. 541-69.

Wydawca: Zarząd Gł. L. O. P. P.
Warszawa, Wierzbowa 9.

Redakcja czynna codziennie od g. 10 — 11.

Drukarnia Samorządowego Instytutu Wydawniczego, Warszawa, ul. Dobra Nr. 28.